

«Чарівниця слова»

**До 190-річчя від дня народження Марка Вовчка (1833–1907),
української письменниці**

«Її твори відзначаються реалістичною правдою, глибоко захоплюючим способом зображення, силою почуття і мистецькою красою форми і мови; вони з повним правом стали в ряд з найкращими творами світової літератури».

О. Кобилянська

Марія Олександрівна Вілінська (Марко Вовчок) народилася 22 грудня 1833 р. в Орловській губернії у родині збіднілого дворянина. У 1845–1846 рр. Марія навчалась у жіночому пансіоні в Харкові. Протягом 1847–1850 рр. виховувала дітей тітки К. Мардовіної в Орлі. Брала участь у літературних вечорах, зустріла майбутнього чоловіка, фольклориста та етнографа Опанаса Марковича, який був засланий в Орел за участь у Кирило-Мефодіївському братстві.

Проживаючи в 1851–1858 рр. у Чернігові, Києві, Немирові на Вінниччині, Марія Олександрівна досконало вивчає життя, культуру та мову народу, активно займається фольклористикою. Літературну діяльність письменниця розпочала у 1856 р. під псевдонімом Марко Вовчок. Перша збірка творів «Народні оповідання» була видана 1857 року в Петербурзі П. Кулішем. Після виходу «Народних оповідань» Марко Вовчок потрапляє в коло таких літераторів, як Т. Шевченко, І. Тургенєв, М. Некрасов.

1859 року письменниця виїхала на лікування до Німеччини. У цей час у журналі «Отечественные записки» з'явилась повість «Інститутка» з присвятою Т. Г. Шевченку, у перекладі І. Тургенєва, були опубліковані повість «Три долі» та другий том «Народних оповідань». Творчість письменниці була різноманітною за тематикою, її провідною темою стало життя селян.

Також талановитою письменницею були перекладені багато творів із французької, англійської, німецької та польської літератури, зокрема понад 14 творів Жюльє Верна.

У зв'язку з погіршенням стану здоров'я та переслідуванням царською цензурою, разом із другим чоловіком Михайлом Лобачем-Жученком (О. Маркович помер у 1878 р.) Марія Олександрівна назавжди виїхала з

Петербурга, багато переїжджала, поки не оселилась на Богуславщині, де прожила майже сім років.

28 липня 1907 р. Марко Вовчок померла в Нальчику на Кавказі, там і похована.

Літературна спадщина Марка Вовчка налічує дві книги «Народних оповідань», романи та повісті: «Інститутка», «Кармелюк» (казка), «Три долі», «Маруся», «Гайдамаки», художні нариси «Листи з Парижа», низка творів російською мовою, переклади творів французької, німецької, англійської та польської літератур. Творчість Марка Вовчка набула значного впливу на подальший розвиток української прози другої половини ХІХ ст., її твори були перекладені майже всіма європейськими мовами.

До 190-річчя від дня народження Марка Вовчка в бібліотеці ВКІ розгорнуто книжкову виставку «Чарівниця слова». В експозиції представлено зібрання творів, збірники різних років видання та окремі твори письменниці. Матеріали про творчий і життєвий шлях Марка Вовчка складають окремі монографії, статті з періодичних видань, матеріали наукових конференцій.

